

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ ที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ขอขอบคุณทุกคนที่ได้มาในวันนี้ และร่วมกันทำงานต่างๆ มาเป็นเวลานานอย่างเข้มแข็งและตั้งใจ ทั้งที่ในช่วงระยะเวลาเร็วๆ นี้ และตลอดมามีปัญหาต่างๆ มากมายก็ไม่หยุดยั้ง ที่จริงแล้วยังมีเหตุการณ์ที่ทำให้บ้านเมืองมีปัญหาเดือดร้อนนั้น ผู้ที่ทำงานก็จำเป็นต้องทำอย่างตั้งใจยิ่งขึ้น เพราะว่าผู้ที่เดือดร้อนต่างๆ อาจจะไม่มีการฟ้อง หรือไม่มีผู้แนะนำให้ตำรงชีวิตอยู่ได้ ทุกๆ คนไม่ว่าจะเป็นผู้ใด ถ้ามีความสามารถและคิดอะไรออกก็ต้องช่วยกัน โดยไม่จำเป็นต้องคิดแบบเก่าๆ ที่มีคนชอบพูดว่าถ้าห้วยังไม่กระดิกหางก็ขยับไม่ได้ อาจจะต้องขยับๆ เต็มๆ ไปทั้งตัว แต่บางทีถ้าจะไปทำเองทุกอย่าง บางอย่างก็อาจจะผิดได้ จึงต้องช่วยกันคิดและนำมาพิจารณาปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรดี เดี่ยวนี้เราทำงานในลักษณะที่มีระบบยิ่งขึ้น คือมีแผนต่างๆ ที่กระทำกัน รู้สึกว่าลักษณะนี้จะได้ผลดี แต่ในบางกรณีต้องอาศัยการออกไปดูปัญหาจริงเหตุการณ์จริง และปรับปรุงแก้ไขไปตามสมควร บางครั้งถ้าเป็นไปตามแผนเพียงอย่างเดียวก็อาจจะไม่ทันต่อความเดือดร้อน หรือแก้ไขปัญหามาของราษฎรไม่ได้

งานของเราก็ตำเนินไปด้วยดีหลายอย่าง ตั้งแต่เรื่องการปรับปรุงพัฒนาสุขภาพอนามัยของผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาอยู่บ้าง ก็พยายามปรึกษาหาวิธี ที่จริงที่ลำบากยากที่สุดก็คือการตั้งระบบ ไม่จำเป็นจะต้องไปพบเหตุการณ์นั้นทุกๆ ที่ ถ้ามีระบบแล้วเมื่อเกิดเหตุอย่างนั้นในเรื่องสุขภาพทุกคนจะได้รับการดูแลให้ดีขึ้นกว่าเดิมมาก

ส่วนในด้านการศึกษานั้น ตั้งแต่เริ่มที่ คุณพูนศรีพุดว่า พ.ศ. ๒๕๒๓ หรือตอนเตรียมการ พ.ศ. ๒๕๒๒ เราคิดแต่เพียงว่าถ้าให้บุคคลต่างๆ นอกจากมีสุขภาพอนามัยดีแล้ว มีความรู้อย่างน้อยอ่านออกเขียนได้ ก็เรียกว่าเป็นการประสบความสำเร็จแล้ว แต่เวลานี้ทุกๆ คน มีความมุ่งหวังตั้งใจที่จะเจริญก้าวหน้าไปเหมือนกับทุกคนที่มีโอกาสในประเทศของเรา

นักเรียนที่เป็นลูกศิษย์ของคุณครู ตชด. ได้เติบโตขึ้นมีอาชีพ ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้านเป็นเกษตรกร หรือทำธุรกิจ หรือเป็นครูบาอาจารย์ เป็นทหาร ตำรวจ เป็นพยาบาล เป็นแพทย์ หรือจะเป็น นักข่าว เป็นอะไรก็มีหมดแล้วทุกอย่าง อย่าง คนเหล่านี้คุณครูและผู้ที่มาช่วยงานน่าจะยินดีและ ปลื้มใจได้ว่า เราช่วยกันสร้างคนมาช่วยทำประโยชน์รักษาดูแลบ้านเมือง ช่วยเหลือเรา ซึ่งก็ ต้องยอมรับว่าต่างก็ซราภาพลงไปบ้าง แต่ก็ยังมีเรี่ยวแรง และพวกคนรุ่นใหม่ี่หลายคนมี โอกาสด้านการศึกษาที่เป็นไปได้ถึงสูงที่สุด เท่าที่เขาจะถนัดหรือสนใจหรือมีความสามารถ ตอนนี้อยู่ในระหว่างศึกษาในสถาบันต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ ทุกคนก็ทำได้เป็นอย่างดี และในเรื่องของความร่วมมือกับต่างประเทศ ไม่เฉพาะแต่เรามีความสามารถจัดการกันใน ประเทศ เดียวนี้ในหน่วยงานของเราเป็นสถานที่ดูงานขององค์การต่างๆ อย่างองค์การระหว่าง ประเทศ เช่น UNESCO หรือ World Food Program ก็มาขอให้ร่วมมือกับเขาในการช่วยเหลือ หรือปฏิบัติงานในประเทศอื่นๆ อย่างที่ทำมาก็มีประเทศต่างๆ ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า เป็นต้น ได้มาดูงานในประเทศไทย นอกจากนี้ก็เตรียมการกันที่จะ ขยายผลไปมากกว่านี้ เช่น มีโรงเรียนจากประเทศมองโกเลียมาดูงานในประเทศไทย และได้เชิญที่มงานของเราไปดูสภาพในประเทศของเขา เพื่อคิดว่าจะปรับปรุงในลักษณะที่เราทำ อย่างไร ซึ่งอย่างประเทศมองโกเลียนั้นจะทำได้ยากมากกว่าประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า เพราะว่าสภาพพื้นที่ สภาพวัฒนธรรม หรือความเป็นอยู่ สภาพภูมิศาสตร์ของมองโกเลีย นั้นต่างจากประเทศไทยอย่างมาก คนเขาดั้งเดิมนั้นเป็นพวกเลี้ยงสัตว์เร่ร่อน รับประทาน อาหารที่เป็นเนื้อสัตว์เป็นส่วนใหญ่ เขามาปรารถนาว่าเขาต้องการให้ทำเรื่องสุขภาพ ต้องมี อาหารที่มาจากผักผลไม้บ้าง แต่ก็เปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนไม่ได้ หรือในการเพาะปลูก ของเราจะปลูกได้ตลอดเวลา ส่วนประเทศมองโกเลียเป็นประเทศหนาวจะมีหิมะตกปกคลุม ทุกสิ่งทุกอย่างในฤดูหนาว แต่เราจะแก้ปัญหาดรตรงนั้นอย่างไร เหมือนอย่างที่เรามีเจตจำนงใน เรื่องจะให้คนในที่ต่างๆ ในประเทศไทยมีความสุข ประสบความสำเร็จ แต่ว่าปัญหาของแต่ละ คนก็ต่างๆ กัน แต่ต่างไม่มากเท่าอย่างไทยกับมองโกเลีย เป็นเรื่องที่เราจะต้องใช้ความรู้ ความคิดของเราไปทำงานในสภาพที่แตกต่างออกไป

นอกจากเรื่องการที่ไปทำโครงการในลักษณะนี้แล้ว ก็ยังมีความสัมพันธ์กับประเทศ อื่น ยกตัวอย่างเช่น การร่วมมือสัมมนากับประเทศจีน ซึ่งโครงการก็เคยได้เป็นเจ้าภาพ ฝ่ายไทยร่วมกับธนาคารกสิกรไทยจัดสัมมนาไทย - จีน เช่น เรื่องของการพัฒนาเยาวชน หรือในปีนี้ได้ทำเรื่องการพัฒนาสตรี มีทั้งเกี่ยวกับสตรีในวงการต่างๆ เน้นเรื่องสตรีในเขต ชนบททุรกันดาร ซึ่งมีบทบาทในด้านของสุขภาพอนามัย บทบาทในด้านของการให้ความรู้ การศึกษา หรือการงานอาชีพเกษตร หรือหัตถกรรม ได้ประชุมกันไปแล้ว และเขามาพูดหาหรือ ว่า ในปีหน้านั้นประมาณต้นเดือนมีนาคม อยากจะจัดสัมมนาอีกครั้ง หัวข้อการพัฒนาเขียว

ซึ่งก็น่าจะหมายถึง การพัฒนาให้ชีวิตเจริญยิ่งขึ้นก้าวหน้า โดยที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นงานที่เราทำมาเป็นเวลานาน ก็แทรกในเรื่องนี้ด้วย อย่างสังคมเรามีการเปลี่ยนแปลงไปต่างๆ เพราะฉะนั้นเราซึ่งได้ศึกษาเล่าเรียนกันมาพอสมควร เป็นครู เป็นผู้สอน ความรู้ของเราถ้าไม่พยายามที่จะศึกษาเพิ่มเติมขึ้น ก็จะถูกคอกอยู่กับที่ แล้วไม่สามารถช่วยเด็กหรือเยาวชนหรือคนรุ่นใหม่ให้เจริญก้าวหน้าได้ จึงต้องมีการอบรมหรือพยายามฝึกฝนตัวเองเพิ่มเติม ความรู้ที่สำคัญ เช่น ด้านภาษา ภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน หรือความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่จะเอาสภาพสิ่งแวดล้อมมาปรับปรุงใช้ สามารถที่จะเอาสิ่งที่มีอยู่มาทำประโยชน์ได้ เราต้องฝึกฝนหาความรู้ด้วยตัวเองก่อน จึงมีการอบรมครู มีการพัฒนาครูอย่างนี้ หวังว่าทุกคนจะไม่ย่อท้อและสามารถที่จะศึกษาเรื่องใหม่ๆ เพื่อที่จะนำมาเป็นตัวอย่าง และนำไปให้เยาวชนรุ่นใหม่สามารถในการอนุรักษ์ รักษาเอกลักษณ์ของตนเอง ในขณะที่เดียวกันกับการที่จะศึกษาเล่าเรียนของใหม่ให้ทันกับเหตุการณ์ เพราะเวลานี้ แม้แต่อย่างผู้นำฝ่ายศาสนา ยกตัวอย่างเช่น พระสงฆ์ หรือผู้นำศาสนาอิสลามก็มาร่วมโครงการที่จะศึกษาต่อ อย่างพระอาจารย์ท่านพยายามทำปริญญา ทำปริญญาโทและปริญญาเอกกัน ทุกคนก็พยายามอย่างไม่หยุดยั้ง หวังว่าจะช่วยกันทำให้บ้านเมืองเจริญได้ในความสามารถ ซึ่งอาจจะเรียกว่าความสามารถเล็กๆ ของเรา แต่ว่าเราก็ไม่ย่อท้อ ขออวยพรให้ทุกท่านมีความสุข ความเจริญความมั่นคงที่จะมีชีวิตอยู่และปฏิบัติหน้าที่สืบต่อไป

